Acésta fóia ese cate 3 cóle pe luna si costa 2 fiorini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 1 galbenu cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Fói'a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Abonamentulu se face numai pe cate 1 anu intregu. Se abonédia la Comitetulu asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Nr. 23. **Brasiovu 1. Decembre 1873.** **Anulu VI.**

Sumariu: Societatea academica romana, amicii si contrarii sei. (Urmare.) — Ioanu Corvinu de Hunedór'a. (Urmare.) — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Urmare.) — Procesu verbale. — Publicarea baniloru incursi.

Societatea academica romana, amicii si contrarii sei.

(Urmare.)

Ad 6. Cei mai multi membrii ai societatei academice nu lucra si nu producu mai nimicu pentru scopurile ei scientifice si literarie.

Acésta inputatiune se aude si mai virtosu se citesce dein tempu in tempu in unele diarie dein Bucuresci si Iassi, la care apoi respunde uneori càte unu echo dein Pestea, si inca in tonu de dascalu severu.

Acésta ar fi una inputatiune grea si demna de tóta attentiunea natiunei, déca ar fi drépta. Noi inse rogamu inainte de tóte pe dascalii membriloru societatei academice, cá se ne spuna in cugetu curatu, déca au aruncatu ei in viéti'a loru ochii, fia si numai preste acele pucine lucrari, càte se vedu publicate, si anume preste Annalile societatei academice, pentru cá se póta judeca in cunoscientia de causa. N'au facut'o, nu le passa de asia ceva. Proba invederata la acésta assertiune, cà Annalile si celelalte lucrari a le membriloru societatei, precumu Gramatic'a, traductiunile dein classici, Cantemiru, tocma pentru cà sunt serióse, nu le prea cumpara nici chiaru carturarii.

Dara de unde sciu dascalii si censorii membriloru academici, cà acestia nu lucra nimicu pentru scopurile aceleia? Nu cumu-va ceia stau sub inspectiunea loru politienésca? Nu cumu-va domnii dascali au privilegiulu de a da membriloru societatei academice lectiuni, „matime," se invetie de colea pàna colea, pe dein afòra, cá dein Cathechismulu celu bogatu si cá dein Istori'a biblica? Cine sunt aceia, carii isi arróga dreptulu de a intra prin cabinetele de studiatu ale altora si a'si baga nasulu prin tecele si prin manuscriptele loru? Si de unde sciti Dv., care de ce s'au apucatu, la ce studiédia, ce intendere va fi luatu studiulu seu, si candu crede elu cà s'a inplinitu asupra operei sale cunoscut'a sententia: Nonum prematur in annum. Cà dóra ne vomu si mai satura candu-va de atàtea publicatiuni usiorele, improvisate, facute de dilettanti, cá se le mai tréca de uritu, séu dein specula de librari, cá traductiunile romaneloru si ale unoru comedii si farse, novelle si novellette miserabili, luate orbesce dein tóte anghiurile tieriloru europene si aruncate pe piatiele romanesci, spre a deda pe publiculu romanescu cu frivolitati, cu secaturi, cu lectura de nimicu, si adessea plena de veninu pentru caracteriulu morale.

Se punemu inse casulu, cà celi mai multi, séu si toti membrii societatei academice aru si avea gata, cine scie ce opuri minunate, spre a le scóte la lumina. Atunci rogu-ve, aratati-ne fondurile, dein care se se tiparésca acelea carti, pentrucà, precumu observaramu si mai susu, cu càtu vreo carte scientifica va fi scrisa mai bene si cu grija mai multa, cu atàtu ea se va vende mai reu. Càti literati cunósceti dv. la noi, carii se traiésca numai dupa pén'a loru de literatori, de ómeni ai scientieloru? Pucini càti au fostu si càti sunt, au lucratu pentru cultur'a nationale, unii tóta viéti'a loru, au traitu inse de airea, care de unde au potutu, unii cá calugari, altii cá archierei, unii cá professori, altii cá functionari, si érasi altii cá industriari si comercianti etc. Si de unde credeti dv., cà traiescu membrii actuali ai societatei academice, pentru cá se póta lucra esclusivu numai spre inaintarea scopuriloru ei, fòra se mai pórte si alta grija? Le a facutu cineva vreunu honorariu ori-càtu de modestu, le-au asecuratu venitoriulu mai alesu la casu de betranetie nepotentióse? Nimicu dein tóte acestea. Dara se cere sacrificiu. Amu volí se scimu, cá ce sacrificiu mai pretendeti dv. afòra de labórea loru, dela ómeni parte mare lipsiti de hereditati stramosiesci, de inalte favoruri, de cornu-copiae alu capritiósei fortune. Séu cà vreti si pretendeti, cá carturarii dv. se imite toti pe Georgie Sîncai, se amble dein tiera in tiera, „portandu natiunea in desagi," cumu s'a espressu dn. B. P. Hasdeu in Column'a lui Traianu dein Sept. 1869. Sîncai incai nu avea familia, éra acestia de acumu literati ai dv. se'si lase nevestele si copiii pe usile ómeniloru, séu in asile si spitale, pre càtu tempu voru avea se lucre in tóta viéti'a loru pentru scopurile societatei academice, adeca in interessu strinsu nationale si patrioticu. Pentru acestu casu era neasemenatu mai bene, déca guberniulu lui Alessandru Ioanu comittea elaborarea dictionariului si a grammatecei inpreuna cu fondurile respective, la vreo duoedieci de calugari de aceia, caroru nu le lipsesce nimicu pe lume, afòra de labóre. Déca inse dascalii

membriloru societatei academice credu, cà ei sunt in stare se faca si asemenea sacrificiu, noi amu cutedia se'i asecuramu, cà membrii de astadi ai societatei academice sunt buni-bucurosi, cá sub asemenea conditiune se le céda loculu.

Si candu era se scótia membrii societatei academice romane atàtea minuni ale geniului omenescu? In acesti siese ani trecuti? Apoi cà societatea academica se aduna numai pe càte siese septemani in fiacare anu, si de 2 ani incóce — cá se faca economía in fonduri, — numai càte 4 septemani. Cu acelasi dreptu amu potea se intrebamu si noi pe dascalitorii societatei academice, cà ce au facutu ei pe campulu **scientieloru** (nu pre campulu certeloru si injuratureloru dein diarie) in acelea vreo 32 de septemani, séu fia si in aceli siese ani. Chiaru si societatea academica le-a datu ocasiune ampla de a face si a derege pe acelu campu alu scientieloru. Acolo sunt numerósele provocari si publicatiuni de concurse, si anume ale guberniului dela 1860 incóce pentru dictionariu cu premiu de duoe mii de galbini, si pentru traductiuni cu premiulu Alessandru Ioanu, pentru Istori'a patriei cu premiulu lui Scarlatu Rosetti de 2000 fl. (400 galbini), éra societatea academica dela 1867 incóce a publicatu concursuri in fiacare anu insocite de premiuri respectabili. La tóte acelea càti au respunsu; càti au presentatu dictionariulu; càti gramatic'a analitica; càti pe cea sintactica; càti traductiuni bune dein Iuliu Cesare, dein Liviu, dein Cicerone, Sallustiu etc.; càti vocabularie speciali pentru càte una ramura de scientia séu arte? cà-ci pentru tóte acestea s'au publicatu si promissu in faci'a natiunei remuneratiuni, premia si tiparire gratis dein fondurile societatei academice, pe care ea le administra si ingrijesce cu conscientia si rigóre. Nu cumu-va le-a lipsitu tempulu; nu cumu-va ddloru au fostu inpresurati de alte si alte ocupatiuni si au avutu a lupta cu diverse calamitati ale vietiei? Apoi fia dara un'a pentru alt'a; a lipsitu tempulu si membriloru societatei academice, si dascaliloru sei.

Cu tóte acestea inse lucrulu stà altumentrea. Noi credemu cà suntemu informati pe de plenu, déca in acésta cestiune delicata vomu sustienea, cà membrii societatei academice s'au involitu intre se-ne indata dein anii 1867 si 68, cá de si ei sunt chiamati de càtra guberniu, anume spre „a determina ortografi'a limbei, a elabora grammatec'a, a incepe si a realisa lucrarea dictionariului romanescu (vedi Regulamentulu dein 186⅚),“ totusi se dea ocasiune ampla la toti literatii si eruditii natiunei de a partecipa in fapta la lucrarile ei, firesce cu conditiune de a se remunera si premía lucrarile si a li se tiparí gratis. Intr'aceea statutele sale deschisera la membrii si la nemembrii campuri largi si vaste, pe care se'si essercite ori-care poterile spiritului. Membrii societatei academice au volitu adeca se fia scutiti inca si de umbr'a inculparei, cá si cumu ei aru cugeta se faca monopolu dein scientie, si totu-odata se se „ingrasie“ dein veniturile fonduriloru. Asia au decursu in trei ani trei sessiuni de asteptare. Intr'aceea societatea academica in scurtele sale sessiuni nu stete cu manile in sinu, ci ea avù fórte multu de lucru, intre altele, cu compunerea de statute si regulamente; cu limpedirea fonduriloru care se inmormentasera intre ale statului; cu indelung'a si minutiós'a discussiune a orthographiei, adeveratu pomu alu Eridei; cu discussiuni asupra planului, dupa care ar fi a se elabora dictionariulu etimologicu, cumu si asupra auctoriloru classici, carii aru fi se se traduca mai antaiu; cu prea delicat'a cestiune a inmultirei membriloru pentru casulu candu aru cresce si fondurile, si subventiunea dela statu; in fine cu tóte acelea cestiuni, càte se vedu trecute in Annali, pe care criticastrii le ignóra cu totulu. Se nu trecemu cu vederea, cà chiaru in sessiunea anului 1869 societatea apucase a trage informatiuni authentice, dupa care i se si prepará lovitur'a de mórte, dicunduse, „cà are se se duca pe urm'a Rosiloru.“ Asia dara societatea academica si devenise jocari'a partiteloru in midiuloculu valuriloru politice. Intrebati numai, de ess. pe ddnii Telu, Carpu, Iepureanu, Costaforu, Brateni, Golesci, Cogalniceanu, cà dóra nu voru fi uitatu asia curendu. Societatea academica ajunsese, cá membrii ei se nu aiba nici scaune pe care se siedia; o mutá dein un'a classe in alt'a, cá pe nisce scolari minoreni, si i facea diverse chicane mici, cá dóra membrii se voru ambitiona si voru fugí toti. Unii carii era informati essactu despre mórtea ce i se intentá, lipsira dein capulu locului dela tóte siedentiele, tienendu cà tóta acea institutiune era se fia numai cá unu meteoru trecatoriu, focu de palie p'ací incolo. Intrebu eu, in asemenea situatiune cine póte face studiu seriosu pentru scopurile unei societati, ce era condamnata la mórte. Si cu tóte acestea, s'au aflatu intre membrii ei càtiva, carii isi disera: „Vomu esí de aici atunci, candu voru vení cá se ne dea pe usia afóra.“ Lauda si onóre caracteriului aceloru membrii.

Déca acea activitate si acelea suferintie morali n'au meritatu nici macaru unu viaticu si diurn'a, (care in consideratiunea scumpetei enorme dein Bucuresci numai grasa nu se póte dice), atunci membrii societatei academice aru face multu mai bene, déca de ess. aru intra in consiliale administrative (Verwaltungsrath) ale caliloru ferate si ale altoru intreprenderi industriali, unde domnii dein consiliu au càte 4 galbini (20 fl.) de fia-care siedentia, fóra cá se li se céra, ne-cumu diploma de doctoru, dara nici macaru testimoniu dela vreo scóla primaria. Aru face si mai bene (?) ddloru, candu s'aru apuca se ia in arenda mosii de ale statului, pentru cá sub unu pretestu seu altulu, se nu o mai platésca. Asia se pretiuesce la noi scienti'a; iti scotu ochii pentru càte duoi galbini, pe carii in Bucuresci ii castiga si ciobotariulu nemtiescu, venitu acolo de eri alaltaeri, fóra cá se fia invetiatu la scóla càte 15—16 ani, si fóra

se fia ingropatu in bibliotec'a sa de ciobotariu dela càte una pàna la càte diece mii de galbini*). Difficile est satiram non scribere.

Si ce au mai lucratu membrii societatei academice dela 1869 incóce? Acésta intrebare póte fi pusa numai la membrii vechi, denumiti, séu alesi pàna pe la 1870, càti au remasu in societate si n'au dimissionatu. Dein 21 sunt 17 vechi si 4 noi. Deintre cei vechi siepte insi prepara mereu materialu la dictionariu, pe care duoi insi ilu redactedia, unulu traduce si comentedia dein operele lui Dim. Cantemiru; unulu s'a ocupatu cu publicarea chroniceloru tierei, firesce, nu dein tondurile societatei academice, cà nu ajungu; altulu a datu la lumina gramatec'a romanoelinésca, fórte necessaria pentru scóle in tempurile nóstre. Duoi membrii occupati tare cu redactiunea diarieloru ce redigu, n'amu aflatu cá sa fia produsu ceva pentru societatea acad., inse totu asia nu sciu ce au in tecele loru, ei voru sci. Unii sunt si professori la universitate. Totu dein celi carii lucra la dictionariu, unulu a tradusu Geschichte des osmanischen Reiches de Cantemiru in romanesce, altulu publica de vreo cinci ani multime de documente pentru corregerea si completarea istoriei nóstre nationale. Apoi dóra pe dn. Cipariu nu'lu va mai trage nimeni la respundere pentru lucrarile sale, precumu trasse unulu in Pestea in a. tr. pe societatea academica, pentrucà alesese de membru pe dn. E. H., carele a sacrificatu dieci de mii pentru collectiunea sa de documente istorice, care singuru e in stare de a correge, de ess. istori'a epocei lui Michaiu vitezulu cu documente ce are la mana. De altumentrea, ce mai scii, modesti'a in tempulu nostru trece in ochii unoru ómeni de vitiu, éra inpertinenti'a de virtute. Mai pe urma 'ti voru cere sama si de càte óre dormi nóptea.

Intr'aceea credemu, cà este la loculu seu a cita art. 6 dein statute, care suna: „Membrii actuali nu potu fi, decàtu romani cunoscuti prin opurele loru literarie si scientifice, si carii totu-odata se bucura de una viétia respectabile.“

Nu cumu-va criticii aru avea placere de a trage dunga preste totu trecutulu membriloru societatei academice? Dein tóte acestea fapte si inpregiurari cunoscute mai multoru barbati de onóre si seriosi dein capital'a Romaniei, esse mai chiaru decàtu lumin'a dilei, cà maioritatea membriloru societatei academice càta 'ia remasu credentiósa intre tóte impregiurarile, a fostu petrunsa de importanti'a vocatiunei sale, au si lucratu fia-care membru cu destulu devotamentu si pre atàta, pre càtu 'iau permissu midiulócele materiali si positiunea cea critica a desu numitei societati, cumu si positiunea fiacaruia dein ei in societate. Nu membrii au lipsitu datorintiei loru càtra limb'a si literatur'a nóstra, ci cu totulu alti ómeni, despre carii observà dn. I. N. membru dein Moldov'a, mai daunadi, cà sunt multu mai prudenti decàtu se se ocupe cu literatur'a, séu chiaru si cu professur'a, candu astadi nu numai professori dela facultati, dara si dela gimnasiu arunca compendiulu scolasticu la o parte, se apuca de advocatura, si castiga celu mai pucinu càte duoe mii de galbini pe fia-care anu; ceea ce cu ortografii, grammatici si traductiuni nu aru castiga in tóta viéti'a. „Asia merge pe la noi,“ inchiaiè dsa; éra eu mai adaogu, cà fiendu vorb'a despre traducerea classiciloru, unu professoriu dela unu liceu imi reflectà, cà „nu ar fi de demnitatea unui professoriu a se ocupa cu traductiuni de classici.“ Dara óre in Itali'a, Angli'a, Franci'a, Germani'a etc., cine au tradusu pe classici? Cà dóra nu tertianii si quartanii. Amu mai potea citá càteva essemple de natur'a acestora, le trecemu inse cu tacerea, si nici comentariu nu le mai facemu; faca'lu cui ii place. Destulu atàta, cà societatea academica trebue se mai sufere inca si dein caus'a diverseloru prejudetie, superstitiuni si vanitati superficiali.

Ad 7. Dictionariulu. Se duce minune la càte neplaceri si la càta urgía dete ocasiune esirea la lumina a dictionariului romanescu, carele se publica sub auspiciele societatei academice romane; inse tocma pentru aceea se cere cá se fimu fórte bene informati despre tóte inpregiurarile, intre care s'a nascutu acela, pentru cá se judecamu in deplena cunoscientia de causa. Noi cunóscemu si ómeni de aceia, carii critica dictionariulu si injura pe dd. Laurianu et Maximu, fòra cá se fia vediutu acelu dictionariu vreodata cu ochii loru, éra candu ii iai mai de scurtu, iti marturisescu, cà ei judeca numai dupa cele ce au cititu in cutare diariu, care le spune, cà „vocabulariulu“ si glossariulu sunt nesce lucrari pedante, cà contienu exageratiuni provenite dein lipsa de consciintia despre lucru, mai multu decàtu dein rea-credintia, cari nu potu da alte resultate, decàtu strîcarea deseversita a unei limbi formate.“ Altii se provóca la alte folie periodice, éra loru insii le este lene a citi in dictionariu si in glossariu, séu cà nici nu se pricepu de locu la lucrari filologice, cu tóte acestea le place se critice, se vorbesca. Cunóscemu érasi alta classe de ómeni, carii sciu carte multa, prin urmare aru fi competenti de a judeca in cunoscientia de causa. Acestia afla intre altele: cà a) dein Dictionariulu limbei s'aru fi scosu multime de cuvente curatu romanesci, si s'aru fi aruncatu in Glossariu, adeca intre cuventele straine; b) in dictionariu s'au trecutu cuvente curatu latinesci prea peste mesura multe, care in limb'a daco-romanésca n'au fostu in usu si care nu voru fi nici-odata; c) orthographi'a cu care se scriu acelea duoe carti, le este cu totulu nesuferita.

Afòra de acestea obiectiuni principali se mai audu si altele, precumu, cà s'au trecutu si cuvente

*) Vedi de ess. bibliothec'a dlui Ales. Odobescu de vreo optu mii de tomuri, inpreuna si cu alte callectiuni. Vedi Cipariu, Dim. A. Sturdza, Laurianu, Cogalniceanu, Maximu, Fetu, Urechea etc.

si frase obscene, cà editiunea de patru mii exemplarie este prea mare, cà-ci nu o va cumpara nimeni, cà multi articuli sunt prea de totu lungi etc., aici inse nu avemu locu de ale mai analisa si pe acestea*).

(Va urma.)

Ioanu Corvinu de Hunedór'a,

originea, genealogi'a, faptele sale immortali.

(Urmare.)

XII. Batali'a dein Campulu mierleloru. Dein descrierea bataliei dela Varn'a, cunoscuta lectoriloru nostri, s'ar parea, cà aceea fusese una dein cele mai reu concepute si proiectate dein partea comandantiloru christiani in contra turciloru. Batali'a dein Campulu mierleloru au aratatu lumei, cà se póte cá ómenii se comitta erori si mai mari decàtu s'au fostu commissu in urmarea calcarei juramenteloru depuse la Segedinu. Asia se intempla totu-deauna, candu ómenii nu'si cumpanescu poterile proprie si pe a le inemiciloru, mai inainte de a se mesura cu ei.

In 28. Sept. 1448 Ioanu Corvinu isi trecù tóta óstea preste Dunare in Serbi'a. Irritatu si plinu de urgia in contra lui Georgie despotulu Serbiei, cà-ci n'a incuviintiatu nou'a expeditiune bellica, in locu de a'si calca pe manía si a'si reserva vindict'a pentru alta ocasiune, devastà provinciele serbesci in modu barbaru. Mai tardioru vomu vedea, cà Georgie 'ia tienut'o mente. Intre predi si devastatiuni Ioanu ajunge pàna la cetatea Sofi'a, pe care o inpresora. Pe atunci sultanulu Muradu se batea la cetatea Croia cu Georgie Castriota. Aflandu cà Corvinu a strabatutu in Bulgari'a, sultanulu ridica indata obsidiunea Croiei si pléca cu tóta poterea sa in contra lui, si iute ajunge pàna la Novoberda. Se pare cà Corvinu n'a prevediutu acésta manopera a lui Muradu. Vediendu Corvinu cà se afla in periculu de a fi incongiuratu de turci, face iute Drépt'a-inpregiuru, se intórce pe la miediulu lunei Octobre in Campulu mierleloru, unde se asiedia in castre fortificate. Acelu campu, séu mai bene campía, se intende intre Copanicu si Scopi'a pe unu spatiu in lungime de 20 de mii si in latime de 5 mii pasi, este fertile si locuitu benisioru. Riulu Ibar adaosu cu Sidnitia si Rasca, curge preste acea campia, pàna se versa in Morava.

Pe tiermulu dreptu alu Sidnitiei se inaltia coline. Castrele lui Corvinu era puse in faci'a acestora. Acelea coline voliá se le ocupe óstea turcésca, adeca locurile, unde Milosiu Cobilovicin infipsese odenióra ferulu seu in sultanulu Muradu I.; Corvinu inse prevenindu pe sultanulu, ocupà elu colinele si le inpenà cu tunuri, éra inpregiuru le fortificà cu cara. Aici voliá se astepte venirea lui G. Castriota intru ajutoriu. Amara illusiune. Sultanulu inca a trecutu Sidniti'a cu óstea, si s'a pusu facia in facia cu óstea confederata, ungurena, transilvana si romana, éra de aci incolo incercà diverse stratageme, spre a scóte pe óstea christiana dein acea positiune tare. Numerulu óstei turcesci nu se scie, pentrucà chronicarii differu asia de multu in datele loru, in càtu in acestu punctu nu poti se dai crediementu la nici-unulu. Càti-va defigu numerulu turciloru la 80 de mii; altii cu Chalcocondilas ilu imultiescu la 150 de mii; in fine sunt si unii atàtu de exagerati si copilarosi, in càtu sustienu, cà óstea lui Muradu pe Campulu-mierleloru ar fi statu dein trei sute de mii calareti si siesedieci de mii pedestrii. Lui Iosifu Teleki ii place cifr'a de 150 mii, éra noi a aflamu si pe acésta fórte exagerata si lipsita de ori-ce verisimilitudine, precumu se va vedea dein descrierea bataliei. Scimu cà turcii au fostu totu-deauna prea buni soldati, fanatici si vigorosi. Ce era se faca 150 mii cu 24 de mii! Preste totu, descrierea bataliei dein Campulu-mierleloru suna la cei mai multi chronicari atàtu de fabulosu, atàtu de poeticu, in càtu cineva simte cea mai mare greutate intru alegerea simburelui historicu de fabule si minciuni. De aceea noi ne vedemu necessitati a ne restringe ací numai la essenti'a descriptiunei. Se spune cà Corvinu ar fi portatu pe unu turcu captivu prin castrele sale, cá odenióra Scipione, apoi l'ar fi dimissu la sultanulu. Se mai adaoge, cà sultanulu ar fi inbiiatu pe Corvinu cu pace acolo pe campu in castre. Noi de unele cá acestea ne indoimu fórte.

In 17. Octobre cele duoe armate se apropiasera una de alt'a, in càtu antegardele se si ciocnira intre se-ne. A duo'a di, adeca in 18. des-demanétia, trupele se aflau in miscare generale, ocupandu fia-care punctele la care era comandate. Óstea lui Corvinu era compusa dein treidieci si optu batalióne. In centru comandà Ioanu Secula, alias Székely, nepotu de sora alu lui Corvinu si banu alu Slavoniei, preste ardeleni si preste calarimea corassata (agmen Cataphractorum). In drépt'a stá Benedictu dela Losiontiu cu ungurenii, éra arip'a stanga era ocupata de cei optu mii romani sub comand'a lui Danu-voda, langa care se alaturà si Stefanu Banfi cu alti ungureni. Corvinu si Franciscu Pallotin banulu Croatiei au statu la óstea de reserva, pentru cá si acumu se alerge ori-unde va vedea periculu mai mare.

Armat'a turcésca era intensa pe campia inainte, acumu inse mai multu in figura cuneiforma. In centru comandá insusi Muradu, pe ianiceari; acolo era tunurile asiediate. Drépt'a era ocupata de calarimea

---

*) Se reflectamu totusi ceva la obiectiunea de cuvente obscene. Obiectiune séu copilarósa, séu hypocrita. Castis auribus omnia casta, dicu mi se pare chiaru calugarii. Dara unde vei afla cuvente mai obscene (mascari) cá in Testamentulu vechiu? Si ce vreti, numai noi se ne falsificamu si castramu dictionariulu dein tóte poporale? Dara atunci cumu se vorbésca de ess. medicii, chirurgii si chiaru judecatorii, de ess. in casuri de divortiu?

cea lustruosa asiatica sub comand'a lui Scuras-pasia, éra in stang'a se aflá óstea cea vigorósa a spahiiloru dein Europ'a sub comand'a lui Caradgea. Ambii belliduci tienura discursuri, de si scurte, inse care de care mai infocate càtra óstea loru, dupa care se si incepù versarea de sange. Batali'a tienù tóta dio'a, crunta si barbara, éra fortun'a ridea candu christianiloru, candu turciloru, pàna nóptea tardíu. Calulu lui Corvinu lovitu cadiù cu elu; atunci cnézulu Todoru descalécà iute si dede calulu seu belliducelui, cá se'lu scape de mórte. Nóptea se reinnoí batali'a, in care confederatii fusera invinsi cu totulu. In urmatóri'a demanétia turcii lovindu érasi asupra confederatiloru, ii incongiura si'i apuca intre duoe focuri. Acuma totu eroismulu personale alu lui Corvinu nu mai ajutà nimicu. Sieptespredíece mii de confederati, intre carii siese mii romani de ai lui Danu, coperira Campulu-mierleloru si colinele Sidnitiei; éra restulu scapà care cumu a potutu, déca cumu-va nu au cadiutu in manile serbiloru colcaitori de vindicta pentru devastatiunile si crudimile de inainte. Insusi Corvinu a scapatu de macellu érasi cá prin minune, mai totu cá dela Varn'a, precumu se va vedea indata.

Celelalte detaliuri ale bataliei, consemnate de chronicari, ni se paru si aici atàtu mai suspitióse, cu càtu e sciutu, cà mai toti au scrisu numai dein spuse si audite. Cu atàtu mai pucina credentia potemu da fabulei celei absurde si reutatióse despre tradarea ce se spune cà ar fi comissu Danu-voda cu romanii sei, acolo pe locu, in campulu bataliei. Adeca historicii ungureni si austriaci*) relevandu cu multa placere una faima minciunósa, aflata la Chalcocondilas, voliescu a sci, cà in momentele decidietórie, pe candu óstea confederatiloru éra incongiurata dein tóte partile de turci, pre candu lupt'a decurgea in celu dein urma stadiu, Danu-voda sacrificandu caus'a comuna a popóraloru christiane, atunci indata, acolo pe locu, in furi'a bataliei, ar fi tramisu la marele veziru Chalil-pasi'a parlamentari, prin carii cerendu ertare si pace, a intratu in negotiuni, ar fi si esitu dein lini'a de bataia, lasandu unu spatiu golu, pe care Corvinu nu a mai avutu cu ce se'lu inplinésca. La acésta fabula se mai adaoge si unu altu adeveru, cà pre candu confederatii era incongiurati de turci, a picatu si unulu dein cei mai buni comandanti, adeca susu numitulu Ioanu Secula, nepotu alu lui Corvinu. Atunci mai alesu ungurenii perdiendu-si totu curagiulu, au luatu-o cei mai de antai la fuga. Cu totulu altulu este adeverulu despre portarea lui Dan-voda in acésta batalia. Elu si ai sei s'au tienutu heroicesce, pàna candu au vediutu cà turciloru le au venitu in ajutoriu una oste noua si odichnita, prein care romanii au si fostu incungiurati. Atunci au luat'o si ei la fuga pre càti numai au potutu scapá, precumu spune Chronic'a familiei Cillei,*) pe care o a citatu si comitele Iosifu Teleki, inse fòra a'i crede, dara si fòra a se indoí de datele respective, ci éca asia, cá in fuga. Siese mii de romani au remasu pe campulu bataliei, precumu spune totu Chalcocondilas, inpregiurati si macelliati de turci. Danu nu a inchiaietu atunci nici unu feliu de pace cu Muradu, ci elu si-a perdutu tronulu, intru càtu adeca sultanulu a si scosu in contra lui pe Vladu filiu alu lui Vladu II. Mai tardíu Danu totu s'a inpacatu cu Muradu, nici-de cumu inse pe campulu bataliei.**) Asia dara historicii ungureni n'au nici-unu temeliu de a escusa nebuniile commisse cu acea expeditiune, scornindu séu propagandu minciuni despre romanii lui Danu, precumu scornisera si despre ai lui Vladu II. Ei nu aru trebui se uite, cà Danu cá si Corvinu, cá consangeni si bene intielesi unulu cu altulu, de siguru nu aru fi lasatu turciloru glori'a dilei, déca le aru fi sierbitu fortun'a numai in càtuva. Dara mai tardíu la Mohaciu totu romanii au sapatu mormentulu Ungariei? Ungurenii l'au sapatu, si ei si-au inmormentatu tier'a loru.

Ungurenii mai adaoga, cà turcii n'au cutediatu se urmarésca pe óstea loru care fugea. Vai de capulu loru! Turcii n'au mai avutu pe cine se urmaresca, pentru cà mai tóta óstea remasese mórta, vulnerata si respandita fòra urma, prin codrii si paduri. Pe cine voliescu ei se mai insiele cu frase laudaróse?

Ioanu Corvinu a scapatu numai singuru, parasitu de toti ai sei, de si unii chronicari scriendu totu dein audite, fabulédia asia, cà elu insusi ar fi comandatu chiaru si sierbiloru sei, cá se'lu lase singuru singurellu, pentru cá se scape mai usioru. Acésta narratiune inca suna, nu numai fabulosu, dara si absurdu. Care este acelu generariu, ce aflandu-se pe pamentu strainu si inemicu, se dica adjutantiloru si intregei sale comitive, éra mai alesu calaretiloru: Lasati-me singuru. Au fugitu ei toti càti au mai remasu in viétia si l'au lasatu singuru. Se mai dice, cà aduo'a di de fuga, fatigatu cumu era, ar fi datu drumulu inca si calului seu, si ar fi plecatu pedestru. Cei carii au scrisu si mai scriu nimicuri de acestea,***) n'au caletoritu in viéti'a loru nici pedestru nici calare, pentru cá se scia destinge intre una si alt'a. S'ar mai crede asia ceva, candu s'ar dice: Corvinu fatigatu de calaritu, séu si spre a crutia calulu pe dealuri de vale, mai descalecá si isi ducea calulu de capestru. De ací incolo se adaoge, cà la unu locu ochiendu Corvinu un'a céta de turci, s'ar fi ascunsu deinaintea loru intr'unu lacu; cà inse mai tardíu totu a cadiutu in manile altoru turci mai numerosi, carii nesciendu pe cine au prinsu, au lasatu langa elu

*) Dupa Engel, Hammer, toti ceilalti cá oile, unii dupa altii.

*) Annales Stiriae III. pag. 68.
**) Vedi la Gebhardi.
***) Dupa Chalcocondilas et Bonfiniu.

numai duoi turci de custodia, éra ceilalte au alergatu cá se mai prinda si pe alti fugari. In acestu casu Corvinu nu ar fi fostu singuru, ci insocitu de mai multi. Bonfiniu si Chalcocondilas dicu, cà Corvinu ar fi cadiutu numai intre duoi banditi, elu inse spune curatu in epistol'a scris'a decanului dela Cracavi'a, cà l'au prinsu turcii. Acei duoi turci observandu cà sub uniform'a lui Corvinu ar fi unu lantiu de auru, se luara la cérta pentru acela. Corvinu folosinduse de acelea momente si smancindu sabii'a dela unulu dein ei, ilu si strapunge, éra pe alu duoilea ilu ia la fuga, si asia scapa dein manele loru. Acumu inse pe Corvinu ilu rupsese fómea. Vediendu pe nisce serbi afòra in campu, le cere ceva de mancare. Serbii ilu ducu la casciór'a loru, unde Corvinu se satura bene cu pane si cu cépa, dupa care isi stemperà si setea cu apa buna, ceea ce elu dupa scaparea sa au narratu mai de multeori la altii in totu restulu vietiei sale. Intr'aceea Georgie despotulu Serbiei luase mesurele cele mai severe, cá toti fugarii ungureni se fia arestati, pàna candu va potea pune man'a pe Corvinu. Asia s'a si intemplatu. Tieranii ospetasera pe gubernatoriulu Ungariei cu pane si cu cépa, dara ii si spusera, cà este arestatu; elu inse le promisse bani multi cá se'lu ascunda, si in locu de a'lu duce la Georgie in Semendri'a, se'lu conduca pe càli laturali dreptu la Belgradu, unde era ungureni in garnisóna. In acea nópte Corvinu petrecù intr'unu grasdu*) de vite. Intr'aceea se aflara si tierani carii denuntiara person'a lui Corvinu la deregatorii lui Georgie, de unde urmà, cà aceia 'lu si tramiser'a la Semendri'a.

Acumu Corvinu se aflá in potestatea lui Georgie, carele potea se 'si ia satisfactiunea cea mai crunta pentru relele ce'i facuse adversariulu seu. Georgie a si aruncatu pe Corvinu in prinsore. Se spune cà acesta mituindu vigiliele, s'ar fi incercatu se scape dein captivitate, si apoi se rescóle pe poporu in contra lui Georgie, cà inse acea conspiratiune s'a descoperitu, dupa care Georgie a ucisu pe acei ostasi carii au suferitu a fi mituiti, si cà insusi Corvinu era p'ací se 'si perda viéti'a. Cu totulu altu ceva esse deintr'unu doàumentu authenticu, publicatu de comitele Iosifu Kemény. Dupa acela, insusi Corvinu acusà mai tardíu la dieta prin unu advocatu alu seu anume Sigismundu Abalam, pe unu unguru, anume Ladislau Pataki, care ar fi irritatu si incuragiatu pe Georgie, cá se arunce in prinsóre pe Ioanu Corvinu. Petrecerea lui Corvinu fòra voli'a sa in captivitatea la Georgie, inca se descrie in multe moduri; dein tóte inse esse numai atàtu, cà elu a statu càteva dile chiaru arestatu, dupa aceea petrecù precumu se dice in dilele nóstre, internatu, acolea pe locu in Semendri'a, fòra cá se fia fostu maltratatu de càtra Georgie. Dein contra, acelu domnu alu serbiloru cautá se 'si ajunga cu totulu alte scopuri prin captivitatea lui Corvinu, si anume, se 'si recastige averile confiscate in Ungari'a si se 'si asigure bunavolienti'a gubernatoriului Ungariei pe venitoriu, prin incuscrire. De aceea Georgie propuse lui Ioanu, cá se logodésca pe filiu-seu Mateiu cu prunc'a, Elisabet'a nepota a lui Georgie dein fiica sa Catarin'a, maritata dupa faimosulu Ulricu Cillei. Corvinu acceptà acestea conditiuni; éra fienducà Georgie cerea, cá se le confirme si diet'a Ungariei, pàna atunci junele Ladislau Corvinu se merga cá ostatecu (Obses) in loculu tata-seu la Semendri'a. S'a intemplatu si acésta, si asia gubernatoriulu eliberatu ajunse in 24 Decembre la Segedinu, unde se adunase diet'a, unde Corvinu aflà mii de mame si veduve cu ochii scaldati in lacrime pentru perderea fililoru si sociloru; cu tóte acestea tiér'a 'lu recepù érase cu mare bucuría; ca-ci cu tóte errorile sale, care era effecte ale excesului seu de zelu crestinescu, ori candu era vorba de mohamedani, omenii totu numai dela elu asteptá ceva bene.*)

De ací incolo Ioanu Corvinu se apucà érasi de regularea afaceriloru cu imperatulu Fridericu, care in absenti'a sa nu mai inaintasera de locu. In acelasi tempu multele blastematii càte se intemplá in laintrulu tierei, ii dedera forte multu de lucru; noi inse nu le vomu mai enumera si la loculu acesta, pentru cà ne sunt cunoscute de ajunsu dein càte comunicaramu pàna acilea. In anulu 1449. Pongratiu si Giscra érasi se scola cu arme: pe cela ilu batu ómenii lui Fridericu; in contra lui Giscra esse Corvinu, inse fòra vreunu resultatu mare, si se inchiaie unu armistitiu. Intraceea nu se asiedia, ci se incerca de nou se induplece pe tiéra si pe papa la una alta expeditiune in contra turciloru; inse mai nimeni nu'i urmedia, éra pap'a ii scrie, cà se nu mai arunce tiér'a in periculu, ci se caute a o pune numai in stare de aparare in contra turciloru. Anulu 1450 s'a petrecutu mai totu asemenea, cu acelu adaosu inse, cà dissensiunile cu Georgie serbulu s'au reinprospetatu si inversiunatu pàna la atàta, in càtu Corvinu fu auctorisatu a strabate in Serbi'a si a o devasta de nou. Georgie adeca nu volise nicidecumu se dimitta pe Ladislau Corvinu; acumu ilu dimisse, dupa care se inchiaià pace, inse de ambele parti cu planuri reservate. In acelasi anu a fostu si una lovire mica cu turcii, dein caus'a fortaretiei Crussotiu in Slavonia.

Anulu 1451 a decursu mai totu in dissensiuni si batai civili. Giscra batù pe Corvinu, carele intr'aceea o patí si cu pap'a, carele nu se scie dein ce causa, aruncà in captivitate pe ambassadorulu lui, a nume Nicolae Vagio, italianu dela Florentia. In Moldov'a inca era bellu civile, dein care causa Casimiru regele Poloniei calcà tier'a cu óste numerósa in favorea copilandrului Alessandru; dara Bogdanu voda batù pe poloni si i scóse dein tiéra. Dein acésta causa Teleki numesce pe Bogdanu omu per-

*) In Romani'a cosiariu, in Ardealu pirata, pe airea staulu (Stabulum, i.)

fidu. Adeca in ochii lui romanii totu deauna sunt perfidi, de càteori isi apara patri'a, libertatea si independenti'a; dein contra, ungurii si oricare alte natiuni sunt heroice, sunt admirabili, de càte ori apara asemenea bunuri mari. Cu Georgie era p'ací se se reincépa certa sangerosa; s'a inchiaietu abia una pace formale in cinci conditiuni.*) In 9. Febr. 1451 morí renumitulu sultanu Murad II. in etate numai de 49 ani, éra acelui domnitoriu pre càtu de bravu, pe atàtu de dreptu si humanu, ii succesee filiu-seu Mohamedu II. in etate de 21 de ani; omu desteptu, inse tiranu spurcatu; pe care inse turcii ilu numescu Baiulu, adeca mare. Cu intronarea acestuia lucrurile luara alta facia.

(Va urma.)

Colectiune de diplome

d'in diplomatariulu comitelui Iosifu Kemény, care privescu mai alesu pe romàni (valachi).

(Urmare.)

Mathiae Regis Literae ad Thomam (Altemberger) magistrum civium Cibiniensem.

1475. Suppl. C. D. T. IV. p. 308.

Regele Mateiu committe primariului Toma Altemberger dela Sibiiu, cá se dea lui Dracula unu ajutoriu de duoe sute de fiorini dein veniturile montanistice**).

„Prudens et circumspecte, fidelis nobis dilecte, mandamus tibi, quatenus statim receptis praesentibus, de pecuniis tricesimalibus, et de proventibus Camerae offenbanya, fideli nostro Drakwlyae***) ducentos florenos pro subsidio dare debeas, ad rationem nostram, et aliud sub gravissima nostra indignatione facere non praesumas. Praesentes autem, quas etiam pro majori securitate tua, propriae manus nostrae subscriptione signavimus, facta restitutione eorundem ducentorum florenorum pro tua expeditione apud te conserves. Datum Budae in festo B. Matthiae apostoli et Evangelistae anno LXX. quinto, Regnorum nostrorum Ungariae etc. anno XVIII. Bohemiae v. Septimo. Matthias Rex m. p.

Ex authographo transscripserat Jos. Car. Eder. Edidit Engel „Geschichte der Walachei“ p. 180.

1476. Supl. C. D. T. IV. p. 313.

Stefanu de Bator scrie dein castrele dela Bucuresci càtra Sibiieni, cà a batutu pe turci, si pe Basarabu 'la scosu dein Tier'a romanesca.****)

Datum ex Castris gentium Regalium prope ipsam Bocerestya in festo B. Martini Eppi. Stephani Batori literae ad Cibinienses, quod Turcis profligatis, Bazarabum e Valachia exegerit.

Ex authographo extractum innuit Eder in Felmer p. 157.

1476. Suppl. C. D. T. IV. p. 314.

Se latise in Secuime faima falsa despre mórtea regelui. Acesta demanda lui Michailu Fancs ducelui secuiloru, cà dupace acea faima se latise cu scopu de a produce revolutiune, se adune indata una céta de secui, cu care se intre in Moldov'a, cá se fia de ajutoriu lui Stefanu voda (in contra turciloru); éra de nu va fi ascultatoriu, se scia cà'lu spendiura.*)

Mathiae Regis Literae ad Michaelem Fancs siculorum Ducem (fors Comitem) hoc argumento: Commemorato mendaci rumore de morte Regis apud siculos, ad ciendos motus, ex industria sparso, Michael jubetur confestim Manipulum siculorum in Moldaviam inducere, Stephano Vajvodae auxilio futurum, tum additur: „si aliter, certus esto, quod suspendium non evades.“

Habentur in Epist. Corvinianis P. IV. Nr. 75.

Innuit Eder in Felmero p. 157.

Petri Geréb Vajvodae Transilvani Mandatum ad universitatem Comitatus Doboka, ut ad Comitia Megyesini Domin. Reminisc. celebranda compareant.

1478. Supl. C. D. T. IV. p. 329.

Petru voda conchiama dein mandatulu regelui dieta in Transilvani'a la Medeasiu, motivandu conchiamarea cu pericule mari, in care se aflá tiér'a, si amerintiandu cu pedepse pe toti càti nu voru fi ascultatori.**) Datu, Slimnicu (Stolzenburg, Szelindek) in scaunulu Sibiiului.

Petrus Geréb de Vizakna Vaivoda Transylvanus, et Comes siculorum, Universis, et singulis nobilibus, ac alterius cuiusvis status et conditionis possessionatis hominibus Comitatus de Doboka salutem! Bene vobis, et unicuique vestrum de periculis totius Regni imminentibus absque sermonis longa declaratione constare, necesse exstat, de remedio ut provideremus, et de salubriori statu, et utilitate ipsius Regni in tempore, decrevimus itaque una vobiscum conveniri, ac super praemissis vestro consilio habito deliberare, quocirca vobis, et unicuique vestrum, Regia in persona mandamus, quatenus per singula capita vestra, demptis nobilibus pauperibus unius sessionis, ad Dominicam Reminiscere proxime venturam in Oppidum Megyes convenire debeatis, sub gravamine alias in talibus observari solito mediante, ubi et nos et medio vestri constituemur, deliberaturi vobiscum, ex mutuis Tractatibus super quomodo (i. e. commodo) et statu Regni, ne sic negligentes subiiciamur periculis, et jugo perpetue ser-

---

*) Datum Zendreu, sabbato prox. ante festum 6. Laurentii mart. 1451.

**) Care „Drakwlya“ se fia fostu acesta? Dein Engel Geschichte der Walachei pag. 180 nu poti scóte nimicu cu certitudine. Red.

***) Fuerat is Vajvoda Valachiae.

****) Vedi si la Engel Geschichte der Walachei p. 181.

*) Vedi despre acestu rebellu mai multe la Szilágyi Erdélyország történ. T. I. pag. 156 etc.

**) Era temere mare de invasiunea turciloru, care inse a urmatu numai in Octobre alu anului 1479, candu s'a si intemplatu batali'a dein Campulu-Panei, éra in 1478 turcii au calcatu numai in Tiér'a romanésca (Munteni'a).

vitutis, secus sub poena vobis nota non facturi. Datum in Nagy-Szilindek in festo Purificationis B. Mariae V. a. D. 1478.

Copia in Collect. mst. Comite Szekelyiana Collegii Reform. Claudiop. T. III. p. 402.

1479. 21. Oct. App. D. Tr. T. VI.

Regele Mateiu nu avuse prunci dela femei'a sa legitima, avuse inse dela una concubina unu filiu anume Ioanu, pe care l'a facutu duce de Liptovi'a si comite de Hunedór'a, éra acumu ii face donatiune de càteva comune si parti de comune in Transilvani'a, cu consimtiementulu sociei sale reginei Beatrice.

1479. Budae in festo Undecim millium virginum. Mathias Rex Joanni duci Liptoviensi, et Comiti de Hunyad, unico nato suo, tamquam nato charissimo, qui ex sua propagatione vitae sumsit exordium, de consensu, et beneplacita voluntate serenissimae Dnae Beatricis Reginae consortis suae charissimae, suisque heredibus et posteritatibus universis donat portiones possesionarias Nicolai filii Michaelis de Szentpál, in Bessenyeö, Szentpál, Ugra, Gyéres, et Laczkod; item total. port. possessionariam Joannis filii Michaelis de Suk in Omboz et omnes poss. Vok Sandrini, quae per defectum seminis eorumdem ad regiam devenerunt pottem.

Authographum exstat in Arch. Conv. C. Monost. XVI. 765.

1479. App. C. D. Tr. T. VI.

Regele Mateiu demanda cá Ioanu Unguru dela Nadasdi'a, soci'a sa Margarita, filiu-seu Ioanu si ficele sale Elen'a si Margarit'a, se fia introdusi in mai multe comune si càteva parti de comune cu dreptu ce se dice oppemnoratitiu, in suma de 12 mii galbini de auru. Se enumera meritele mai alesu militarie ale lui Ioanu Unguru*).

Statutorio Relatoriae Cap. Ecc. alb. Transilvaniae de feria quarta festi concept. B. M. V. pro Joanne Ungor de Nádasd, et Domina ejus Margaretha filia quondam magnifici Pauli filii Bani de Lindva et filio Joanne et Helena, ac Margaritha filiabus, ipsorumque haerédibus universis super possessionibus Solymos, Berekzo, Wyffalu, Kechkedagh, utraque Teplycza, Füzeg, Nenolyas, Burian, item port. poss. in Nádasd, Felsew Kalanthelke, et Oklos in Comitatu Hunyad existentibus, quas Joannes de Hunyad ab Alberto Rege, et Ladislaus frater Mathiae Regis pacifice possederunt, quas nunc Mathias Rex, de dato in Oppido Wysko feria 4. p. p. fest. Ascen. B. V. M. anni Domini 1479. pro 12,000 aureis titulo impignoratico inscribit perpetue, propter merita ejus, quae ita enumerantur:

„Cum nos consideratis fidelibus servitiis fidelis nostri egregii Joan Wngor de Nádasd aulae nostrae familiaris, quae idem primum sacrae Regni nostri Hung. Coronae, et csequenter. Matti. nostrae ab annis suis teneris cum omni sincerae devotionis, et animi fervore in diversis exercitibus, distinctisque temporibus, puta primum sub Castro Jaycza et dumum sub Castro Zuvanyk contra immanissimos Thurcos fidei christianae, et Regni nostri hostes, postea vero in conflictu gentium nostrarum cum Bohemis inimicis Regni nostri contra Oppidum Kostellau, alio nomine Zenthwyd nominatum habito, item contra Spectabilem ac magnificum Stephanum Wajwodam Moldaviensem in terra sua, tunc hostem nostrum acerrimum, ubi nos personaliter cum valida manu fuimus; praeterea contra Bohemos Hwzytas in expugnatione Castrorum, quae in hoc Regno nostro violenter tenebantur, et expulsione eorundem de ipso Regno nostro, qui videlicet tunc idem Regnum, paulo minore hostilitate, quam Thurci, igne, ferro, et rapinis, in superiore sui parte vastabant, et in expugnatione Castelli Sabach quae multa hominum strage, magna vi, et certamine, magnisque fatigiis, et impensis a faucibus Thurcorum eripuimus, novissime denique contra Polonos, et Austriacos similiter nobis, et ipsi Regno Hungariae tunc supramodum hostes, et intensos; universis etiam aliis exercitibus . . . . etc.“

Homines Regii designantur: Valentinus Barbathwyzy, aut Wad Kopaz, vel Nicolaus Zeyk, Joannes Barchay, v. Nic. Farkadyn, aut Lad. Hozdathy, ... Pesthessy, aut Alb. Thompa, vel Joh. Zekely.

Vicini et commetanei: Petrus Barogka, Stephanus Moga, Thom. Etele, Georg Kemendy, Joan de Haro, Blasius de Keresztur, Emeric. de Farkadyn, et Kende de Zylwas.

Has statutorias, ga. mandatum requisit. anni 1542. ex archivo Capit. Alb. transummi curavit Milicza vidua Petri Olcsárovics, et transum: hoc Capitulare anni 1542. superest in alio transum. ejusdem Capit. de eo itidem anno 1542. in Archivo Camerae Reg. Hung. aul. Budensis.

(Va urma.)

*) Astadi famili'a Nadasdi.

Nr. 262 – 1873.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a lunaria a comitetului asoc. trans., tienuta in 8. Novembre c. n. 1873 sub presidiulu dlui vice-presiedinte Iac. Bolog'a, fiendu de facia domnii membrii P. Dunca, Bar. Ursu, I. Hanni'a, I. Tulbasiu, I. V. Rusu, V. Romanu, Zach. Boiu, Const. Stezariu, dr. D. Racuciu si I. Cretiu.

§ 110. Dn. cassariu presentéza conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile asociat. dela siedinti'a comitetului dein 23. Sept. a. c. pàna la siedinti'a presente. Dein acelu conspectu resulta, cumu-cà in restempulu numitu s'au incassatu 324 fl. 43 cr. si s'au erogatu pre stipendia si pentru solutiunile oficialiloru asoc. 1676 fl. 64 cr. (Nr. prot. 260, 1873.)

§ 111. Totu dn. cassariu presentéza conspectulu despre starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie. Dein acelu conspectu resulta, cumu-cà fondulu academiei are in proprietatea sa 11,593 fl. 65 cr. (Nr. prot. 261, 1873.)

§ 112. In necsu cu conspectulu cassei de sub § 110 se raportéza in specialu despre banii incursi la

fondulu asoc. dela siedinti'a comitetului dein 23. Sept. a. c. pàna la siedinti'a presente. si anume:

a) Prin directiunea despart. cerc. alu Albei Iulie (VIII) s'au tramesu cá tacse de membrii ord. ajutatori si oferte 59 fl. 10 cr. (Nr. 222, 1873).

b) Prin dn. protopopu in Brasiovu, Ioane Petricu cá tacse de membrii ordinari si pentru diplome 13 fl. (Nr. 217, 1873).

c) Dela dn. protopopu in Lipov'a, Ioane Tieranu tacsa de membru ord. pre 187²/₃ 5 fl. (Nr. 231, 1873).

d) Dela dn. secret. magistr. Ioane Cretiu tacsa de membru ord pe 187²/₃ 5 fl. (Nr. 252, 1873).

e) Cá prenumeratiune la Transilvani'a pe 1873 au incursu 4 fl. (Nr. 123 si 250, 1873).

f) Dela dn. secret. I., Georgie Baritiu cá tacsa de membru ord. pe 187²/₃ 5 fl. (Nr. 224, 1873).

g) Cá procente obvenitórie cu 1. Octobre a. c. dupa 26 bucati cuponi ai prioritatiloru drumului feratu, scaimbati cu BN. v. austr., s'au incassatu 142 fl. 2 cr. (Nr. 229, 1873).

h) Cá procente obvenitórie cu 1. Oct. a. c. dupa couponii obligatiuniloru de statu unificate, s'au incassatu in argentu 29 fl. 25 cr. si in arama 15 cr. (Nr. 227, 1873).

Spre scientia.

§ 113. Se raportéza despre banii incursi la fondulu academiei dela siedinti'a trecuta, si anume:

a) Despre couponii obligatiuniloru de statu unificate s'au incassatu cá procente obvenitórie cu 1. Oct. a. c. in argentu 10 fl. 50 cr. (Nr. 227, 1873).

Spre scientia.

§ 114. Se presentéza unu documentu dein partea cassei, prin carele se constatéza:

a) Cumu-cà argentulu (vedi § 112 lit. h) s'au scaimbatu in BN. v. austr. cu 30 fl. 71 cr.

b) Si érasi alti 10 fl. 50 cr. in argentu de sub § 113 lit. a) s'au scaimbatu cu 11 fl 2 cr. (Nr. 228, 1873).

§ 115. Secret. II. presentéza documentele de inmatriculare pre an. scol. 187³/₄ dela urmatorii stipendiati ai asoc., si anume:

a) Dela Aureliu Iechimu, studente in VIII. clase la gimnasiulu dein Alb'a-Iuli'a (Nr. 238, 1873);

b) dela Nicolae Neamtiu, studente in VIII. clase la gimnasiulu de statu in Sibiiu (Nr. 238, 1873);

c) dela Marcu Munteanu, studente in II. clase la scól'a reale dein Sibiiu (Nr. 238, 1873);

d) dela Ioanu Baiulescu, ascultatoriu de technica in an. II. la Vien'a (Nr. 245, 1873);

e) dela Michailu Rusu, ascultatoriu de drepturi la academi'a de aici in an. IV. (Nr. 251, 1873);

f) dela Pintea Ternoveanu, ascultatoriu de silvicultura la Mariabrunn in an. III. (Nr. 254, 1873);

g) dela Adamu Sirlincanu, stud. in VIII. clase la gimnasiulu dein Blasiu (Nr. 258, 1873); in fine

h) dela Ioanu Pamfilie, stud. in VI. clase la scól'a reale dein Sibiiu (Nr. 258, 1873).

Totu-odata dein partea secret. II. se raportéza, cumu-cà dela stidendiatii Mich. Bas. Lazaru. ascultatoriu de technica in Vien'a, si Petru Dehelianu, ascultatoriu de filosofia in Gratiu, n'au incursu documente de inmatriculare, de óre-ce, dupa dechiaratiunea directiuniloru resp. vidimarea cuitantieloru dein partea acelora, are a se considerá dreptu dovada de inmatriculare.

Se iea spre scientia cu aceea, cá càtra administratur'a cassei, se se emitta asemnatiunile necessarie pentru esolvirea stipendialoru, conferite susu-amentitiloru teneri si pre an. scol. 187³/₄, prin conclusiunea comitetului dein 23. Sept. a. c. § 109.

§ 116. Secret. II. presentéza scrisóri'a directiunei gimn. rom. dein Brasiovu, prin carea se aduce la cunoscientia, cumu-cà stipendiatii asoc. Petru Neamtiu si Ioanu Goga, cari in an. scol. espiratu 187²/₃ au studiatu acolo, pre an. scol. cur. 187³/₄, nu s'au inmatriculatu cá scolari la scólele de acolo, ci dupa informatiuni private, aru fi trecutu in Tiér'a romanésca. (Nr. 236, 1873).

Se decide, cà aceste doue stipendia devenite dejá vacante, se se lase de-ocamdata in suspenso, pàna la alta dispositiune.

§ 117. Se presentéza o scrisória a repausatului Avramu Iancu, de datulu Campeni Decembre 1850 c. v., in poterea careia acela testéza averea sa cá ajutoria la infientiarea unei academii de drepturi (Nr. 216, 1873).

Se decide, cá se se faca eruarile si constatarile recerute, atàtu in privinti'a autenticitatei acestui actu, càtu si in privinti'a impregiurariloru relative la starea materiale a defunctului testatoriu.

§ 118. Se presentéza scrisóri'a vener. consistoriu archi-diecesanu gr. or. de aici, de dato 6. Sept. a. c. Nr. 825, prin care acelasi cu privire la charthi'a Comitetului, din 28. Aug. a. c. Nr. 203, in caus'a spriginirei asoc. rescrie, cumu-cà pre langa cea mai deplina apretiuire a nobileloru probleme ale asoc., totusi in impregiurarile de facia, cele de totu nefavoritórie, candu sermanulu poporu, dein caus'a nerodirei pamentului, intru unu sîru de 3—4 ani, are a se luptá cu esistenti'a sa materiale, nu afla momentulu opportunu, a i se impune nici chiaru prin midiulóce morali noue sarcine, ci crede, cà pasii intentionati aru fi de a se reservá pentru alte tempuri mai favoritórie. (Nr. 217, 1873). — Se iea spre scientia.

§ 119. Directiunea despartiementului cercuale alu Blasiului (XX) substerne protocolulu siedintiei subcomitetului dein 6. Sept. a. c.; dein carele intre alte afaceri curente se constatéza, cumu-cà dein partea amentitului subcomitetu s'au emisu provocari calduróse càtra inteligenti'a dein despartiementulu resp., spre a veni in ajutoriulu asoc. prin procurarea de membrii. cá astfeliu se se póta infientiá si agenturele comunali (p. 3 a prot.)

Totu-odata directiunea in comitiv'a sa cere deslucire despre estenderea cestionatului despartiementu (Nr. 231, 1873).

Se decide a se rescrie amentitei directiuni, cumucà lucrarile subcomitetului relative la propagarea scopuriloru asoc., s'au luatu spre placuta scientia, ér cu privire la deslucirile cerute despre estensiunea despar-

tiementului, se se rescria, cumu-cà subcomitetulu resp. este celu mai competente si in positiunea cea mai naturale de a poté face eruarile necessarie in cestiunea atensa, si acésta chiaru dupa modalitatea adoptata sub p. 3 alu protocolului substernutu; ér comunele mai departate de centrulu despartiementului, in urm'a dechiaratiuniloru facunde, conformu usului observatu si pàna acumu in unele despartiemente, se potu anexá la despartiementulu, ce li-este in apropiere si mai de indemana.

§ 120. Dn. secret. I., G. Baritiu trametе pentru asoc. 8 fascicule dein Dictionariulu societatei academice, si alte 3 essemplaria dein Manualnlu de medicina practica de dr. Fetu, ceste dein urma le trametе cu aceea observare, cá retienenduse dein trensele unu essemplariu pentru bibliotec'a asoc.; celealalte càte unu essemplariu se se impartia pentru bibliotec'a seminariului archi-diecesanu gr. or. dein Sibiiu si pentru bibliotec'a scólei centrale dein Orlatu (Nr. 239, 1873).

Cartile oferite pe sém'a asoc. se primescu pre langa espressiunea recunoscentiei protocolarie, si se predau dlui bibliotecariu spre a se petrece in registrulu bibliotecei asoc., ér cele daruite pre sém'a bibliotecei instituteloru susu-amentite se se inainteze in primirea respectivèloru directiuni.

§ 221. Dn. secret. I., G. Baritiu cere a i se asemná un'a anticipatiune de 250 fl. pentru supportarea speseloru ulterióre ale edarei fóiei asoc. Transilvani'a (Nr 211, 1873).

Se asemnéza la cass'a asociatiunei esolvirea cerutei anticipatiuni de 250 fl. v. a.

§ 122. Domnulu inspectoriu scol. reg. II. Iuliu Bardosi daruesce pe sém'a museului asoc. 3 bucati numi si anume: unu numu vechiu romanu, unulu polonesu si altulu serbescu (Nr. 218, 1873).

Se primescu pe langa recunoscienti'a protocolaria, si se predau dlui bibliotecariu, spre a le pastrá in colectiunea numismatica a asoc.

§ 123. Comissiunea espositiunei universale dein Vien'a provóca pre comitetu a face dispusetiune, cá operele tramese acolo, séu se se straporte indereptu pre spesele asoc., séu se se daruésca vreunui institutu. (Nr. 256, 1873).

Se decide, cá operele tramese la espositiune, se se daruésca pre sém'a bibliotecei reuniunei dein Vien'a, numitei „Romani'a juna.“ Reuniunea resp. este totu-odata a se incunoscientiá despre acésta.

§ 124. Se mai presentéza unele opere daruite pre sém'a asoc., si anume: a) Revist'a contemporana, ed. Bucuresci 1873, daruita dein partea redactiunei respective. b) Raportulu gener. despre starea reuniunei „Romani'a juna.“

Se primescu pre langa espresiunea recunoscentiei protocolarie si se transpunu dlui bibliotecariu spre a se inferi in registrulu bibliotecei asoc.

§ 125. Dn. cassariu alu asoc. Const. Stezariu presentéza computulu despre starea fondului asoc. pre anulu degiá espiratu $187^2/_3$, si cere a se predá unei comissiuni spre esaminare.

Computulu asternutu se predà spre esaminare si raportare unei comisiuni, esmise in persónele domniloru membrii I. Hanni'a, I. Tulbasiu si V. Romanu. Totu acésta comisiune va avé se esamine si computulu despre spesele cancelariei.

§ 126. Dn. membru V. Romanu cerendu cuventu, inainte de ce ar procede comitetulu la conferirea stipendialoru si ajutorialoru, pentru care s'a escrisu concursu, afla cu cale a face armatóri'a propunere:

Dupace comitetulu in siedinti'a dein 23. Septembre a. c. a hotaritu primirea bugetului anului trecutu si pre acestu anu, si dupace sum'a disponibila in acestu anu e mai mica, cá cea dein anulu trecutu;

Comisiunea bugetaria esmisa in siedinti'a comitetului dein 8. Iuliu a. c. § 82, se compuna pàna la procsim'a siedintia unu proiectu de bugetu, cu considerarea midiulóceloru, de care se póte dispune in fapta.

Dupa mai multe discussiuni propunerea acésta se acceptà in totu coprensulu, si respectiv'a comisiune este rogata a-si presentá operatulu seu inca in siedinti'a cea mai de aprópe.

Dupa aceste fiendu tempulu inaintatu, la propunerea dlui Romanu, siedinti'a se amena pre luni in 10. Nov. c. n. dupa amiadi la 5 óre, si presidiulu poftesce pre domnii membrii, cá dein considerarea momentositatiei obiecteloru, ce restau a se discutá si decide, se benevoiésca a se presentá érasi pre tempulu determinatu la siedintia.

Sibiiu datulu cá mai susu.

Iacobu Bologa, vicepres. — I. V. Rusu, secret. II.

Ad Nr. 262—1873.

Continuare.

Astadi in 10. Nov. 1873 se continua siedinti'a comitetului asociatiunei trans. amanata in 8. Nov., sub presidiulu dlui vicepresiedinte Iac. Bologa, fiendu de facia domnii membrii P. Dunca, E. Macellariu, Bar. Ursu, I. Hannia, I. Tulbasiu, I. V. Rusu, Vis. Romanu, Z. Boiu, Const. Stezariu, dr. D. Racuciu si I. Cretiu.

§ 127. Comissiunea esmisa in 8. Nov. a. c. (§ 126), in caus'a proiectarei modalitatei de a se realisá preliminariulu de pre an. $187^2/_3$ adoptatu in siedinti'a comitetului dein 23. Sept. a. c. (§ 109), si pre an. cur. $187^3/_4$, prin referentele seu Bar. Ursu, arata, cumu-cà pre an. $187^2/_3$ s'au preliminatu de adun. gen. sum'a de 5480 fl., ér pre anulu cur. dupa aratarea cassei, sum'a disponibila este numai 4454 fl. 50 cr. v. a. Deci combinandu numit'a comissiune preliminariulu dein anulu trecutu cu sum'a disponibila pre anulu curente, au aflatu, cà spre realisarea toturoru positiuniloru dein preliminariulu anului trecutu, lipsesce sum'a de 1026 fl., prin urmare, dens'a necesitata de impregiurari, se vede constrensa a propune unele modificatiuni posibili la unele positiuni dein preliminariulu adoptatu pre anulu curentu. Conformu aceloru modificatiuni, preliminariulu ar fi de a se statorí cu urmatóriele positiuni:

1) Remuneratiunea secretariului I. cá redactoriu fóiei Transilvani'a cu 400 fl.
2) Remuneratiunea secretariului II. cu 400 fl.
3) Remuneratiunea cassariului cu 200 fl.
4) Remuneratiunea bibliotecariului cu 60 fl.
5) Spesele cancelariei 200 fl.
6) Pentru scriitoriu 200 fl.
7) Stipendiu pentru unu ascultatoriu de filosofia 400 fl.

8) Doue stipendia pentru doi technici a càte 400 fl., la olalta 800 fl.

9) Unu stipendiu pentru unu ascultatoriu de silvicultura cu 400 fl.

10) Doue stipendia a càte 150 fl pentru doui juristi, la olalta cu 300 fl.

11) Pentru gimnasisti in locu de 4 stipendia a càte 60 fl., a se reduce la 3 stipendia totu in acelu cuantu, adeca la 180 fl., prin care s'ar economisá 60 fl.

12) Pentru realisti a se reduce stipendiale a càte 60 fl. dela 4 la 3 stipendia cu sum'a de 180 fl. remanendu érasi disponibili 60 fl.

13) Unu stipendiu de 60 fl. vacante pentru unu elevu dela scól'a comerciale e de a se sistá cu 60 fl.

14) Cele 6 ajutoria de càte 50 fl. pentru sodalii de meseria, a se reduce la doue ajutoria de càte 50 fl., prin care s'ar economisá 200 fl.

15) Cele 20 ajutoria pentru invetiaceii de meseria de càte 25 fl. unulu, a se reduce la 16 ajutoria a càte 20 fl., dein care ar resultá unu escedente de 180 fl.

16) Pentru inaintarea bibliotecei 60 fl.

17) Spesele estraordinarie dela 200 fl. se se reduca la 34 fl., dein care ar resulta unu escedente de 166 fl.

18) Chiri'a pentru localitatea cancelariei cu 100 fl.

19) Positiunile pentru procurarea de documente istorice cu 100 fl., pentru culegerea obiecteloru archeologice cu 100 fl. si pentru sprijinirea stenografiei cu 100 fl., se se esmitia pre anulu curente, prin care se economiséza 300 fl.

20) Pentru servitoriulu cancelariei a se sustiené sum'a de 120 fl.

Astfeliu adoptanduse indigitatele modificatiuni, s'ar realisá acoperirea scadiementului de 1026 fl., si preliminariulu s'ar reduce la sum'a disponibila de 4454 fl.

Presidiulu pune deci la discusiune propunerile amentitei comisiuni.

Comitetulu, dupa discusiuni serióse, luandu in consideratiune necesitatea dictata de impregiurarile actuali ale asoc., se afla indemnatu a acceptá in principiu propunerile comisiunei.

Dupa aceea purcedienduse la desbaterea speciale a fiacarei positiuni singuratece, se iau urmatóriele conclusiune:

a) Positiunile 1, 2, 3 si 4 relative la remuneratiunile oficialiloru; mai departe positiunea 5 si 6 pentru spesele cancelariei si plat'a scriitoriului; posit. 7 relative la stipendiulu pentru unu ascultatoriu de filosofia; posit. 8 relativa la 2 stipendia pentru doui technici, posit. 9 pentru unu elevu de silvicultura, si in fine posit. 10 pentru stipendiale juristiloru, se acceptéza unanimu fàra desbatere.

b) Venindu la discussiune posit. 11 dein propunerile comisiunei, prin carea se propune, cá stipendiale pentru gimnasisti se se reduca dela 4 le 3 stipendia, totu cu sum'a de 60 fl., asupra acestei positiuni se nascu discusiuni serióse.

Dn. asesoriu Z. Boiu propune, cá se se sustiena tóte stipendiale, si deficitulu ce ar resultá de aice pentru asoc., se se inscrie pre mai multi ani. Dn. dr. Racuciu inca sprijinesce partea antaiu dein asta propunere, ér partea a dou'a relativa la inscrierea deficitului pre mai multi ani, neprimind'o, isi reserva a face in asta privintia propunere deosebita. Dn. Tulbasiu inca este pentru sustienerea stipendialoru pentru gimnasisti, dar opinéza a se reduce dein ajutoriale destinate pentru invetiaceii de meseria.

In urma presidiulu submitendu la votisare propunerea dlui Boiu, acesa se respinge cu maioritate de 9 contra 2 voturi.

Intr'aceea cerendu cuventu dn. cassariu Const. Stezariu, dechiara, ca densulu in interesulu obiectului dein cestiune, resignéza la 60 fl. dein remuneratiunea'i de 200 fl. preliminata pre anulu curente.

Comitetulu primindu pre langa espresiunea multiamitei acestu sacrificiu generosu si intre urari de „se traiésca“, decide acumu, cá aceli 60 fl. se se intrebuintieze cá stipendiu pentru unu gimnasistu, si astfeliu remanu si pre anulu curente 4 stipendia destinate pentru gimnasisti, reducunduse in urmarea acesteia remuneratiunea cassariului pre an. cur. la sum'a de 140 fl.

c) Punenduse la discusiune pos. 12 si 13 dein propunerile comissiunei, prin carea se propune sistarea unui stipendiu degiá vacante, dein cele patru stipendia de càte 60 fl. destinate pentru realisti, si érasi sistarea a altui stipendiu de 60 fl. vacante, pentru unu elevu dela scól'a comerciala: comitetulu cu maioritate de 9 contra 2 voturi decide, a se adoptá propunerea comisiunei.

d) Veniendu la desbatere posit. 14 si 15 dein propunerea comis. relativa la aceea, cá ajutoriele pentru sodali se se reduca dela 6 la 2 a càte 50 fl., ér ajutoriale pentru invetiacei se se reduca dela 20 la 16, in sum'a de 20 fl. in locu de 5 fl., se decide cu maioritate de voturi (8 contra 3), in càtu pentru reducerea ajutorialoru pentru sodali, a se adoptá propunerea comisiunei; ér in càtu pentru ajutoriale pentru invetiaceii de meseria se decide, (érasi cu maioritate de 9 contra 2 voturi), cá numerulu ajutorialoru se fia de 20, ér cuantulu se se reduca la 16 fl. pentru unulu.

e) Veniendu la discusiune posit. 16 relativa la cuantulu destinatu pentru biblioteca, comitetulu érasi (cu maioritate de 8 contra 3 voturi) adoptà propunerea comisiunei, dupa carea pentru inavutirea bibliotecei se destina 60 fl.

f) In fine posit. 17, 18, 19 si 20 dein propunerile comisiunei se primescu unanimu fàra desbatere.

Prin urmare, conformu conclusiuniloru amentite, preliminariulu pre an. $187^3/_4$ presenta urmatóriele positiuni:

1) Remuneratiunea secret. I. 400 fl. 2) Remuneratiunea secret. II. 400 fl. 3) Remun. cassariului 140 fl. 4) Remun. bibliotecariului 60 fl. 5) Spesele cancelariei 200 fl. 6) Pentru scriitoriu 200 fl. 7) Stipendiu pentru unu ascultatoriu de filosofia 400 fl. 8) 2 stipendia a 400 fl. pentru doui technici, la olalta 800 fl. 9) Stipendiu pentru unu elevu de silvicultura 400 fl. 10) Doue stipendia pentru juristi a càte 150 fl., la olalta 300 fl. 11) 4 stipendia pentru gimnasisti a càte 60 fl., la olalta 240 fl. 12) 3 stipendia pentru realisti a càte 60 fl., la olalta 180 fl. 13) 2 ajutoria pentru sodali a càte 50 fl, la olalta 100 fl. 14) 20 ajutoria a càte 16 fl. pentru invetiaceii de meseria 320 fl. 15) Pentru biblioteca 60 fl. 16) Spese estraordinarie 34 fl. 17) Chiria pentru localitatea cancelariei 100 fl. 18) Pentru servitoriu 120 fl Sum'a 4454 fl.

§ 128. Dupa acésta, dn. dr. Racuciu presentéza in scrisu urmatóri'a propunere: Avendu in vedere, cà erogatele, care se facu in favórea oficialiloru asociat. dupa § 13 dein statute, nu suntu lefe séu salarie ordinarie, ci numai nesce remuneratiuni, cari adunarile generali dein anii dein urma le au aplacidatu dein anu in anu, dupa impregiurari, si anume dupa poterile materiali ale asociatiunei; avendu in vedere, cà in anulu curente sum'a disponibila dupa § 26 alu statuteloru a scadiutu cu 1026 fl. facia de sum'a preliminata in adunarea generale dein 1872 pre an. $187^2/_3$, asia dara propunu: Deficitulu de 1026 fl. se se egaliseze prin aceea, ca pre $187^3/_4$ se se dea remuneratiuni:

1) Secret. I. numai 200 fl. 2) Secret. II. numai 200 fl. 3) Cassariului numai 100 fl. 4) Bibliotecariului numai 40 fl. 5) Scriitoriului numai 120 fl Apoi se se sterga dein preliminariulu pre $187^2/_3$: a) dein postulu pentru procurarea de documente 94 fl. si se remana 106 fl. b) Postulu pentru culegerea de obiecte archeologice 100 fl. c) Postulu pentru sprijinirea stenografiei 100 fl. d) Postulu pentru inavutirea bibliotecei 60 fl. Sum'a 1026 fl. Ér stipendiale de totu soiulu se se prelimineze si pro $187^3/_4$ in consonantia cu preliminariulu anului $187^2/_3$. — Propunerea acésta érasi da ansa la discusiuni indelungate si serióse. In urma dein partea presidiului submittenduse la votu propunerea amentita: se respinge dein partea toturoru votantiloru.

Secret. II. presentéza doue cereri, un'a a lui Ilia Danila ascultatoriu de agronomia in Ung. Altenburg, prin carea cere unu ajutoriu eventualmente unu imprumutu de 250 fl., si alt'a a lui Mich. Bas. Lazaru, ascultatoriu de technica in Vien'a, prin carea cere unu imprumutu de 200 fl., oferindu-si cá ipoteca o

casa in pretiu de 500 fl. (Nr. prot. 232 si 259, 1873.) — Se decide a li se resolví amentitiloru suplicanti, cumu cà acestu comitetu, facia cu impregiurarile actuali ale asoc. pre langa cea mai curata bunavointia. nu se afla in positiunea de a poté satisface cereriloru respective.

§ 130. Totu secret. II. presentéza o alta cerere a servitoriului cancelariei Filipu Florea, prin carea acela, dein consideratiunea scumpetei dominante, cere a i-se accordá pre anulu curente óresi-care ajutoriu. (Nr. 249, 1873.) — Se decide: a i-se acordá unu ajutoriu de 40 fl. dein superplusulu economisatu pre an. tr. $187^2/_3$ dein spesele cancelariei, cu acea observare, cá acelu ajutoriu se i-se esolveze in rate treilunarie.

§ 131. Presidiulu pune acumu la ordinea dilei cestiunea impartirei stipendialoru si ajutorialoru pre an. curente, pentru a caroru conferire s'a publicatu concursu cu terminulu pàna in 20. Oct. a. c.; totu-odata poftesce pre domnii referenti resp., a raportá in obiectulu dein cestiune. — Secret. II. cá referente in caus'a stipendialoru arata, cá la unu stipendiu de 150 fl. destinatu pentru unu juristu in patria, au concursu 8 insi, la unu stipendiu de 60 fl. pentru unu gimnasistu, au concursu 9 insi, si la altu stipendiu de 60 fl. pentru unu realistu au concursu 8 insi, — Referentele cu privire la stipendiulu destinatu pentru unu juristu, considerandu progresulu, seraci'a si principiulu clasei mai inaintate, propune, cá acela se se confereze concurentelui Avram Armeanu, juristu in anulu III lea la academi'a regia de aici. — Luandu-se la discussiune acésta propunere, dn. capitanu Stezariu propune dein parte-si, cá stipendiulu dein cestiune se se confereze concurentelui Ioane Cipu, juristu in a. I. la academi'a reg. de aici, atàtu dein consideratiunea paupertatei, càtu si dein consideratiunea, cá se se impartasiésca si studentii dein distr. Fagarasiului dein beneficiale asoc., cà-ci de acolo au incursu tacse si colecte in suma considerabila la fondulu asoc., mai alesu in anii dein urma. — Propunerea dlui Stezariu, totu dein acele motive este spriginita si de dn. Bar. Ursu. — Dupa desbateri submitenduse la votu ambele propuneri, se primesce cu maioritate de 9 contra 2 voturi propunerea referentelui, si astfeliu stipendiulu de 150 fl. se conferesce lui Avramu Armeanu. — La stipendiulu de 60 fl. destinatu pentru unu gimnasistu, referentele totu dein motivele susu indigitate, propune pre Ioanu Butnariu, studente in a VIII. clase la gimnasiulu dein Blasiu. — Propunerea se primesce cu unanimitate. — In fine la altu stipendiu de 60 fl. destinatu pentru unu realistu, referentele propune pre Emilianu Popoviciu, studente in a IV. clase la scól'a reale de aici. — Acésta propunere inca se primesce cu unanimitate.

§ 132. Dn. asesoriu consist. Z. Boiu referéza in privinti'a concursaloru intrate la ajutoriale asoc. destinate pentru sodalii si invetiaceii de meseria. Arata, cà la ajutoriale pentru sodali au concursu 30 insi, ér la cele pentru invetiacei 52 insi. — Punenduse mai antaiu la desbatere cestiunea conferirei ajutorialoru de càte 50 fl. pentru sodalii de meseria, acele pre bas'a propuneriloru motivate ale dlui referente, s'au conferitu cu unanimitate, concurentiloru: 1) Fratiloru Georgie si Ioane Bucsia, sodali de palarieri in Sighisiór'a, carii ambii au concursu la unu ajutoriu de 50 fl. 2) Lui Georgie Nedelcu, sodalu de mesariu in Betleanu. — Ér cele 20 ajutoria pentru invetiaceii de meseria (a càte 16 fl. unulu) s'au conferitu urmatoriloru concurenti: 1) Demetriu Salcea, invetiacelu de papucariu dein Bui'a. 2) Samuilu Mog'a, invetiacelu de mesaría (templaría) dein Apoldulu de susu 3) Georgie Bucurenciu, invet. de fauria dein Stragi'a-Càrtisiór'a. 4) Ales. Predoviciu, invet. de curelaría dein Amnasiu. 5) Ioane Caicutiu, invet. de papucaria dein Sibiiu. 6) Iac. Stoiti'a, inv. de papucariu dein Gura riului. 7) Rud. Ritiu, invet. de cojocaría in Blasiu. 8) Nic. Titelatiu, invet. de pelariaria dein Lipov'a. 9) Ioane Iugastru, invet. de papucaría dein Dobarc'a. 10) Ioane Blag'a, invet. de tipografía in Blasiu. 11) Fratiloru Emilianu si Ioanu Costea, celu de antaiu invet. de covrigaría in Blasiu, alu doilea de curelaría in Orastia (colectiva). 12) Moise Nicóra, invet. de papucaría dein Merghindealu. 13) Fratiloru Aureliu si Vasilie Bochisiu, unulu invet. de rotaría, altulu de fauría, dein Aghiresiu (colectivu). 14) Ioane Gàrnitia, invet. de mesaria dein Zernesci. 15) Ioane Hohoianu, invet. de cismariu dein Bundorfu. 16) Georgie Dragonisiu, invet. de fauría dein Budusiu. 17) Nic. Secalusiu, invet. de cismaria dein Cetatea mare. 18) Zacharia Costea. invet. de cismaria dein Sasuchiru. 19) Vas. Lupanu, invet. de mesaria in Brasiovu. 20) Gavriilu Chioreanu. invet. de rotaria dein Huseulu Macicasiului.

Verificarea procesului verbale a acestoru siedintie dein 8. si 10. Novembre a. c. se concrede domniloru membrii Bar. Ussu, Dunca si Hannia.

Sibiiu, datulu cá mai susu.

S'a cetitu si verificatu Sibiiu in 12. Nov. 1873.

Ursu. P. Dunc'a. I. Hannia.

Nr. 266—1873.

Procesu verbalu

luatu in siedinti'a estraordinaria, tienuta in 15 Novembre c. n. 1873. sub presidiulu dlui vice-pres. Iac. Bologa, fiendu de facia domnii membrii Pav. Dunca, B. Ursu, V. Romanu, Zach. Boiu, I. V. Rusu, Const. Stezariu, si I. Cretiu.

§ 133. Presidiulu in nexu cu conclusiunea comitetului dein 29. Augustu a. c. § 101, pune la discussiune cestiunea esolvirei rateloru obvenitórie cu 1. Novembre a. c. dupa actiunile bancei generale Transilvania, aflatorie in proprietatea fonduriloru: Asociatiunei si alu Academiei; poftesce deci pre domnii membrii presenti, a se dechiara in asta privintia.

Dupa desbateri mai indelungate, comitetulu pre bas'a informatiuniloru posibile procurate dein fontani competente, despre starea bancei numite, la propunerea dlui Romanu, se afla motivatu a decide: cá ratele recerute dupa actiunile bancei Transilvania, aflatórie in proprietatea susu-amentiteloru fonduri, se se esolveze, si totu-odata in acestu sensu, se se dea la cass'a asociatiunei, asemnatiunea necesaria.

§ 134. Secret. II. presentéza computulu despre perceptiunile si erogatiunile cancelariei asociatiunei pre anulu degiá espiratu $187^2/_3$ si propune, cá si acestu computu se se transpuna spre esaminare si raportare. comissiunei esmise in sedinti'a comitetului dein 8. Novembre a. c. sub § 125, in caus'a esaminarei ratiociniului despre starea cassei asociatiunei. — Propunerea se primesce.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domniloru membri Pav. Dunca, Br. Ursu si Romanu.

Sibiiu, datulu cá mai susu.

Iacobu Bologa, vicepres. — I. V. Rusu, secret. II.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu in 16. Novemcre 1873.

Nr. 262—1873.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. trans. dela 10. Octobre a. c. pàna la siedinti'a comit. asoc. dein 8. Novembre 1873.

Dela dn. protop. in Lipov'a, Ioane Tieranu tacs'a de m. ord. pre $187^2/_3$ 5 fl.

Prin dn. prot. si directoriu despart. cerc. alu Brasiovului, Ioane Petricu s'au tramesu cá tacse pentru diploma: a) dela dn. profes. gimnas. in Brasiovu, dr. Ioane Lapedatu 1 fl. b) dela dn. prof. gimn. in Brasiovu, Ioane Popea 1 fl.

Dela dn. secret. magistr. in Sibiiu, Ioane Cretiu tacs'a pe $187^2/_3$ 5 fl.

Sibiiu 8. Novembre 1873.

Dela secret. asoc. trans.

Editoriu si provedietoriu: Comitetulu, — Redactoriu G. Baritiu, secretariulu I. alu asociatiunei. — Tipografi'a Römer & Kamner.